

Zákon č. 285/2018 Sb. ze dne 15. listopadu 2018, kterým se mění zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění zákona č. 173/2018 Sb., a zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Čl. I

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění zákona č. 173/2018 Sb., se mění takto:

1. Nadpis § 91 zní:

"Ukládání pokuty příkazem na místě".

2. V § 91 odst. 1 se věta první nahrazuje větou "Správní orgán může příkazem na místě uložit pouze pokutu, pokud nestačí domluva a obviněný nebo osoba jednající za obviněného, který je právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, souhlasí se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku, s uložením pokuty a její výší a s vydáním příkazového bloku".

3. V § 91 odst. 2 úvodní části ustanovení se slova "Napomenutí nebo pokutu" nahrazují slovem "Pokutu".

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o silničním provozu

Čl. II

V § 125c odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění zákona č. 133/2011 Sb., zákona č. 48/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 199/2017 Sb. a zákona č. 193/2018 Sb., v úvodní části ustanovení se slova "se uloží pokuta" nahrazují slovy "lze uložit pokutu".

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2019.

Nový zákon č. 285/2018 Sb. vrací s účinností od 1. ledna 2019 do praxe institut domluvy; drobné, bagatelní prohřešky, páchané nejčastěji v souvislosti s provozem na pozemních komunikacích, může policista nebo strážník obecní policie na místě řešit domluvou, aniž by musel ukládat správní trest - pokutu.

Již od 1. července 2017 bylo do té doby hojně využívané blokové řízení nahrazeno ukládáním příkazu na místě, tedy vydáváním příkazového bloku na pokutu a teoreticky též na napomenutí. Posledně uvedené se však nevžilo a v praxi se uplatnilo pouze výjimečně, mimo jiné také proto, že Ministerstvo financí, které vydává bloky (nyní příkazové bloky) na pokuty, ať už na místě zaplacené nebo nezaplacené, bloky na napomenutí z pochopitelných důvodů nevydalo (nejedná se o finanční postih účastníků silničního provozu). Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, platný do 30. 6. 2017, výslovně vyžadoval, aby byla před uložením blokové pokuty splněna mimo jiné podmínka, že k projednání přestupku nepostačuje domluva. Tento požadavek nový zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich nepřevzal, což byla podle řady odborníků chyba, která měla za následek zbytečné navýšení administrativy v případech, kdy by vyřízení na místě domluvou plně postačovalo a odpovídalo nízké závažnosti prohřešku. Čas dal těmto odborníkům za pravdu, po 18 měsících se domluva do platného práva vrací.

Domluva od ledna 2019 opět představuje neformální vyřízení přestupku; není ukládána rozhodnutím a není při ní vyslovována vina; takto vyřízený přestupek proto není předmětem zápisu do evidence přestupků v rámci Rejstříku trestů.

U méně závažných případů porušení pravidel silničního provozu není veřejný zájem na jejich sledování, a pokud pachatel od svého protiprávního jednání upustil a domluva dostačuje k jeho nápravě, představuje její znovuzavedené zvýšení efektivity celého systému.

Blíže viz např. důvodovou zprávu k zákonu č. 285/2018 Sb.